

Inhaltsverzeichnis

<i>Aufstellung der Karten, Pläne und Grundriße</i>	9
<i>Zeichnungenverzeichnis</i>	13
<i>Vorbemerkungen</i>	16

ALLGEMEINE INFORMATIONEN

Name, Lage, Bestandteile, Bevölkerung	20
Geographie	21
Oberflächengestalt, Landschaften	21
Gewässer	22
Klima	23
Tier- und Pflanzenwelt	23
Naturschutz	25
Geschichte	26
Kunst und Architektur	28
Volkskunst und Tradition	33
Verkehr	34
Tourismus und Erholung	35

TOURISTISCHE ROUTEN

1. Wrocław/Breslau	39
Kurze Stadtgeschichte	40
Das moderne Stadtgesicht	45
Stadtbesichtigung	45
I. Der Ring – der Solny/Blücherplatz	46
II. Der Ring – die Kuźnica Str./Schmiedebrücke – der Uniwersytecki/Universitätsplatz – die Grodzka/Burgstr. – Most Piaskowy/Sandbrücke	51
III. Der Ring – Die Szewska Str./Schuhbrücke – der Nankera-Pl./Ritterplatz	54
IV. Most Piaskowy/Sandbrücke – die św. Jadwigi/Neue Sandstr. – der Kościelny/An der Kreuzkirche Platz – die Katedralna/Domstr. – der Katedralny/Domplatz – die Szczytnicka/Scheitniger Str. – der Grunwaldzki Platz/Kaiserstr.	56
V. Der Ring – die Świdnicka/Schweidnitzer Str. – der Kościuszki/Tauenzienplatz – die Marszałka Piłsudskiego/Gartenstraße – der Hauptbahnhof . .	62
VI. Der Ring – die św. Mikołaja/Nikolaistr. – der 1. Maja/Königsplatz – der Legionów/Sonnenplatz – die Marszałka Piłsudskiego/Gartenstr. – die Świdnicka/Schweidnitzer Str.	64
VII. Der Ring – der Solny/Blücherplatz – die Szajnochy Str./Roßmarkt – die Krupnicza/Graupenstr. – die Sądowa/Neue Graupenstr. – der Legionów/Sonnenplatz	66

VIII. Der Ring – die Wita Stwosza/Albrechtstr. – die Juliusza Słowackiego Allee/ Am Ohlauufer – der Grunwaldzki Platz/Kaiserstr., Scheitniger Stern ...	67
IX. Der Grunwaldzki Platz/Kaiserstr., Scheitniger Stern – Most Szczytnicki/ Fürstenbrücke– das Breslauer Sportfeld – die Paderewskiego Allee/Am Sportfeld – die Kopernika/Copernicusstr. – die Wróblewskiego/Gustav Stresemann Str. – die Wybrzeże Wyspiańskiego Str./Uferzeile – der Grun- waldzki Platz	69
2. Wrocław/Breslau – Oława/Ohle – Brzeg/Brieg – Opole/Oppeln	73
3. Wrocław/Breslau – Grodków/Grottkau – Nysa/Neisse – Glucholazy/Ziegenhals	85
3.a Oleśnica Mała/Klein-Oels – Małujowice/Mollwitz – Brzeg/Brieg	87
3.b Nysa/Neisse – Otmuchów/Ottmachau – Paczków/Patschkau	96
4. Wrocław/Breslau – Strzelin/Strehlen – Henryków/Heinrichau – Ziębice/Mün- sterberg – Paczków/Patschkau – Złoty Stok/Reichenstein – Łądek Zdrój/Bad Landeck	103
4.a Strzelin/Strehlen – Biedzychów/Friedersdorf – Grodków/Grottkau	107
4.b Strzelin/Strehlen – Szklary/Gläsendorf – Otmuchów/Ottmachau	107
4.c Złoty Stok/Reichenstein – Przełęcz Kłodzka/Neudecker Paß – Kłodzko/Glatz	118
5. Wrocław/Breslau – Żąbkowice Śląskie/Frankenstein – Kłodzko/Glatz	121
5.a Żąbkowice Śląskie/Frankenstein – Srebrna Góra/Silberberg	128
5.b Żąbkowice Śląskie/Frankenstein – Kamieniec Żąbkowicki/Kamenz – Złoty Stok/Reichenstein	131
6. Kłodzko/Glatz – Żelazno/Eisersdorf – Trzebieszowice/Kunzendorf – Łądek Zdrój/ Bad Landeck – Stronie Śląskie/Seitenberg	143
6.a Stronie Śląskie/Seitenberg – Stary Gieraltów/Alt Gersdorf – Bielice/Bie- lendorf	148
6.b Stronie Śląskie/Seitenberg – Stara Morawa/Alt Mohrau – Bolesławów/Wil- helmsthal	149
6.c Stronie Śląskie/Seitenberg – Kletno (Jaskinia Niedźwiedzia)/Klessengrund (die Bären-Tropfsteinhöhle)	150
7. Kłodzko/Glatz – Żelazno/Eisersdorf – Bystrzyca Kłodzka/Habelschwerdt – Mię- dzylesie/Mittelwalde – Boboszków/Bobischau	153
7.a Bystrzyca Kłodzka/Habelschwerdt – Idzików/Kieslingswalde – Przełęcz Puchaczówka/der Puhu-Paß – Stronie Śląskie/Seitenberg	159
7.b Bystrzyca Kłodzka/Habelschwerdt – Wilkanów/Wölfelsdorf – Międzygórze/ Wölfelsgrund	160
8. Kłodzko/Glatz – Polanica Zdrój/Altheide Bad – Duszniki Zdrój/Bad Reinerz – Kudowa Zdrój/Bad Kudowa – Karlów (Góry Stołowe)/Karlsberg (das Heu- scheuer Gebirge)	167
8.a Polanica Zdrój/Altheide Bad – Wambierzyce/Albendorf	170
8.b Polanica Zdrój/Altheide Bad – Stara Łomnica/Alt Lomnitz – Bystrzyca Kłodzka/Habelschwerdt	174
8.c Duszniki Zdrój/Bad Reinerz – Zieleniec/Grünwald – Międzylesie/Mittel- walde	178
9. Kłodzko/Glatz – Nowa Ruda/Neurode – Wałbrzych/Waldenburg	189
9.a Nowa Ruda/Neurode – Ścinawka Średnia/Mittelsteine – Ratno Dolne/Nie- derrathen – Radków/Wünschelburg – Karlów (Góry Stołowe)/Karlsberg (Heuscheuer Gebirge)	193
9.b Głuszyca/Wüstegiersdorf – Rybnica Leśna/Reimswaldau – Mieroszów/ Friedland – Krzeszów/Grüssau	196

10. Wrocław/Breslau – Mirosławice/Rosenborn – Sobótka/Zobten – Będkowiec/ Berghübel – Świdnica/Schweidnitz – Zagórze Śląskie/Kynau – Wałbrzych/Wal- denburg	205
11. Wałbrzych/Waldenburg – Kamienna Góra/Landeshut – Kowary/Schmiedeberg – Jelenia Góra/Hirschberg	217
11.a Kamienna Góra/Landeshut – Krzeszów/Grüssau – Chełmsko Śląskie/ Schömberg – Lubawka/Liebau – Przelęcz Kowarska/Schmiedberger Paß	221
12. Wrocław/Breslau – Świdnica/Schweidnitz – Świebodzice/Freiburg – Bolków/ Bolkenhain – Jelenia Góra/Hirschberg	233
12.a Świebodzice/Freiburg – Zamek Książ/Schloß Fürstenstein – Szczawno Zdrój/Bad Salzbrunn – Wałbrzych/Waldenburg	237
12.b Dobromierz/Hohenfriedeberg – Stare Bogaczowice/Alt Reichenau – Jacz- ków/Hartmannsdorf – Kamienna Góra/Landeshut	244
12.c Sady Dolne/Nieder Baumgarten – Stare Bogaczowice/Altreichenau – Stru- ga/Adelsbach – Szczawno Zdrój/Bad Salzbrunn	245
12.d Bolków/Bolkenhain – Marciszów/Merzdorf – Kamienna Góra/Landeshut	248
12.e Kaczorów/Ketschdorf – Marciszów/Merzdorf	250
12.f Kaczorów/Ketschdorf – Wojcieszków/Kauffung – Świerzawa/Schönau ...	251
12.g Radomierz/Seiffenberg – Janowice Wielkie/Jannowitz – Karpniki/Fisch- bach – Kowary/Schmiedeberg	253
12.1. Wrocław/Breslau – Katy Wrocławskie/Kanth – Świdnica/Schweidnitz ...	259
13. Jelenia Góra/Hirschberg – Karpacz/Krummhübel	265
14. Jelenia Góra/Hirschberg – Cieplice Zdrój/Bad Warmbrunn – Piechowice/Pet- tersdorf – Szklarska Poręba/Schreiberhau – Świeradów Zdrój/Bad Flinsberg .	281
14.a Cieplice Zdrój/Bad Warmbrunn – Podgórzyn/Giersdorf – Złoty Widok/ Goldene Aussicht (Hain)	284
14.b Sobieszów/Hermsdorf – Jagniątków/Agnetendorf – Michałowice/Michaels- tahl – Piechowice/Petersdorf	287
14.c Sobieszów/Hermsdorf – Podgórzyn/Giersdorf – Sosnowka/Seydorf – Ście- gny/Steinseiffen – Kowary/Schmiedeberg	289
15. Jelenia Góra/Hirschberg – Gryfów Śląski/Greifenberg – Lubań/Lauban – Zgo- rzelec/Görlitz	301
15.a Rybnica/Reibnitz – Stara Kamienica/Altkemnitz – Gierczyn/Giehren – Świeradów Zdrój/Bad Flinsberg	302
15.b Gryfów Śląski/Greifenberg – Mirsk/Friedeberg – Świeradów Zdrój/Bad Flinsberg	305
15.c Gryfów Śląski/Greifenberg – Leśna/Talheim – Sulików/Schönberg – Zgo- rzelec/Görlitz	307
15.d Zgorzelec/Görlitz – Bogatynia/Reichenau – Sieniawka/Klein Schönau ..	313
16. Wrocław/Breslau – Legnickie Pole/Wahlstatt – Legnica/Liegnitz	315
17. Legnica/Liegnitz – Jawor/Jauer – Strzegom/Striegau – Świdnica/Schweidnitz – Dzierżoniów/Reichenbach – Ząbkowice Śląskie/Frankenstein	325
17.a Jawor/Jauer – Myślibórz/Moisdorf – Myślinów/Jägendorf – Świerzawa/ Schönau	330
17.b Jawor/Jauer – Świny/Schweinhaus – Bolków/Bolkenhain	331
17.c Dzierżoniów/Reichenbach – Pieszyce/Peterswaldau/ – Walim/Wüstewal- tersdorf – Jugowice/Hausdorf	338
17.d Dzierżoniów/Reichenbach – Bielawa/Langenbielau – Przeł. Woliborska/ Volpersdorfer Plänel – Nowa Ruda/Neurode	340

18. Legnica/Liegnitz – Złotoryja/Goldberg – Świerzawa/Schönau – Jelenia Góra/ Hirschberg	343
18.a Złotoryja/Goldberg – Jerzmanice Zdrój/Hermsdorf – Pielgrzymka/Pil- gramsdorf – Lwówek Śląski/Löwenberg	346
18.b Złotoryja/Goldberg – Bolesławiec/Bunzlau	348
18.c Złotoryja/Goldberg – Jawor/Jauer	350
19. Legnica/Liegnitz – Chojnów/Haynau – Bolesławiec/Bunzlau – Zgorzelec/Görlitz	355
19.a Bolesławiec/Bunzlau – Lwówek Śląski/Löwenberg – Wleń/Lähn – Jelenia Góra/Hirschberg	361
19.b Bolesławiec/Bunzlau – Szprotawa/Sprottau	366
19.c Bolesławiec/Bunzlau – Kliczków/Klitschdorf – Ruszów/Rauscha	367
19.d Zebrzydowa/Siegersdorf – Nowogrodziec/Naumburg am Queis – Lubiąż/ Lauban	369
20. Legnica/Liegnitz – Chojnów/Haynau – Chocianów/Kotzenau – Przemków/ Primkenau – Szprotawa/Sprottau – Żagań/Sagan – Żary/Sorau – Łęknica/Bad Muskau	371
20.a Szprotawa/Sprottau – Kozuchów/Freystadt – Nowa Sól/Neusalz	374
20.b Żagań/Sagan – Nowogród Bobrzański/Naumburg am Bober	379
21. Wrocław/Breslau – Środa Śląska/Neumarkt – Prochowice/Parchwitz – Lubin/ Lüben – Polkowice/Polkwitz – Nowa Sól/Neusalz – Zielona Góra/Grünberg	383
21.a Prochowice/Parchwitz – Legnica/Liegnitz	388
21.b Lubin/Lüben – Chocianów/Kotzenau	390
22. Wrocław/Breslau – Oborniki Śląskie/Obernigk – Wołów/Wohlau – Wąsosz/ Herrn- stadt – Góra/Guhrau – Szlichtyngowa/Schlichtingsheim – Głogów/Glo- gau – Nowa Sól/Neusalz	395
22.a Pęgów/Henningsdorf – Uraz/Auras – Brzeg Dolny/Dyhernfurth – Lubiąż/ Leubus – Wołów/Wohlau	397
22.b Wołów/Wohlau – Ścinawa/Steinau – Lubin/Lüben	403
23. Wrocław/Breslau – Trzebnica/Trebnitz – Żmigród/Trachenberg – Korzeńsko/ Korsenz – Rawicz/Rawitsch	413
23.a Żmigród/Trachenberg – Sulów/Sulau – Milicz/Militsch	420
24. Wrocław/Breslau – Trzebnica/Trebnitz – Milicz/Militsch – Krotoszyn	425
24.a Milicz/Militsch – Twardogóra/Festenberg – Syców/Groß Wartenberg ..	429
25. Wrocław/Breslau – Oleśnica/Oels – Syców/Gross Wartenberg	435
25.a Oleśnica/Oels – Bierutów/Bernstadt – Namysłów/Namslau	440
25.b Oleśnica/Oels – Dobroszyce/Juliusburg – Trzebnica/Trebnitz	441
26. Wrocław/Breslau – Jelcz-Laskowice/Jeltsch – Biskupice Oławskie/Bischwitz – Namysłów/Namslau	445
26.a Jelcz-Laskowice/Jeltsch – Bystrzyca/Peisterwitz – Brzeg/Brieg	447

WANDERWEGE

Fußwanderungen	452
Naturpfade	453
Wasserstrecken	454
Wintersport	455
Grenzübergänge in den Sudeten	457
Register	459
Deutsch-Ponisches Orstregister	480
Niederschlesien im Internet	486